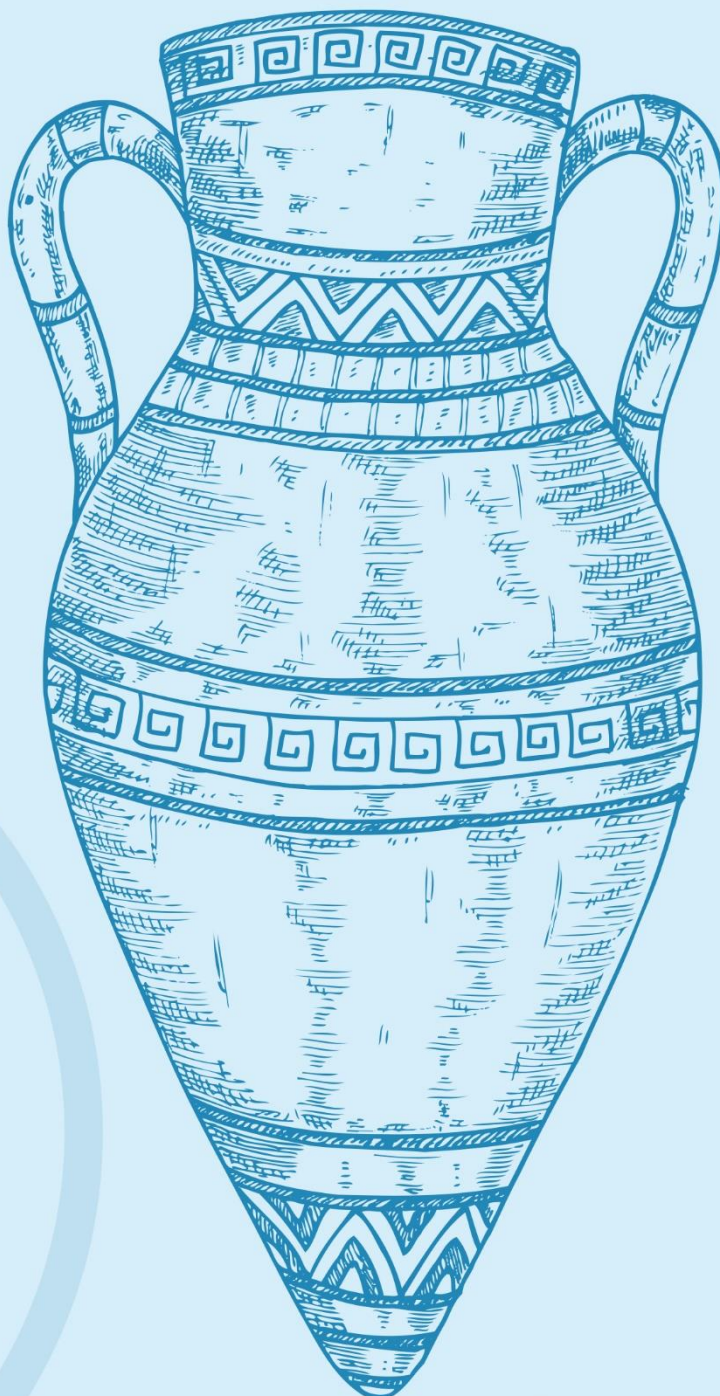

Συνηρημένα Ρήματα

Θεωρία και Ασκήσεις

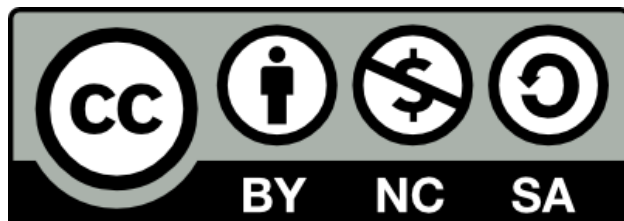
Η παρούσα ψηφιακή έκδοση «Κλίσης Ουσιαστικών Αρχαίας Ελληνικής: Θεωρία & Ασκήσεις» διατίθεται ελεύθερα από την ιστοσελίδα www.filologika.gr , και επιτρέπεται η εκτύπωση και η χρήση της για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το έργο χορηγείται με άδεια Creative Commons.

Οποιοσδήποτε επιθυμεί να αναπαραγάγει ή να τροποποιήσει το εν λόγω έργο οφείλει να αναφέρει τον αρχικό δημιουργό (attribution). Η εμπορική χρήση του έργου απαγορεύεται (non commercial) και η διανομή του επιτρέπεται με τους όρους της αρχικής άδειας (share alike).

©Μπατσίλας Νίκος

Έκδοση: filologika.gr, Φεβρουάριος 2021

Το έργο χορηγείται με άδεια Creative Commons

Πίνακας Περιεχομένων

Α΄ ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -άω / -ῶ)	4
Β΄ ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -έω / -ῶ)	4
Γ΄ ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -όω / -ῶ)	6
Το γήμα χρῶμαι	9
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ	9
Ασκήσεις	11

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ Ή ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΑ ΡΗΜΑΤΑ

Α' ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -άω / -ῶ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ						
	Οριστική	Υποτακτική	Ενκτική	Προστακτική	Απρφ.	Μετοχή
Ενεστώτας	τιμῶ τιμᾶς τιμᾷ τιμῶμεν τιμᾶτε τιμῶσι(ν)	τιμῶ τιμᾶς τιμᾷ τιμῶμεν τιμᾶτε τιμῶσι (ν)	τιμῶμι/τιμῶην τιμῶς/τιμῶης τιμῶ/τιμῶη τιμῶμεν τιμῶτε τιμῶεν	----- τιμα τιμάτω ----- τιμᾶτε τιμώντων ἢ τιμάτωσαν	τιμᾶν	τιμῶν (τιμῶντος) τιμῶσα (τιμώσης) τιμῶν (τιμῶντος)
Παρατατικός	ἐτίμων ἐτίμας ἐτίμα ἐτιμῶμεν ἐτιμᾶτε ἐτίμων					
ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ						
Ενεστώτας	τιμῶμαι τιμᾶ τιμᾶται τιμώμεθα τιμᾶσθε τιμῶνται	τιμῶμαι τιμᾶ τιμᾶται τιμώμεθα τιμᾶσθε τιμῶνται	τιμῶμην τιμῶο τιμῶτο τιμῶμεθα τιμῶσθε τιμῶντο	----- τιμῶ τιμάσθω ----- τιμᾶσθε τιμάσθων ἢ τιμάσθωσαν	τιμᾶσθαι	τιμώμενος τιμωμένη τιμώμενον
Παρατατικός	ἐτιμώμην ἐτιμῶ ἐτιμᾶτο ἐτιμώμεθα ἐτιμᾶσθε ἐτιμῶντο					

Β' ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -έω / -ῶ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ						
	Οριστική	Υποτακτική	Ενκτική	Προστακτική	Απρφ.	Μετοχή
Ενεστώτας	ποιῶ ποιεῖς ποιεῖ ποιοῦμεν ποιεῖτε ποιοῦσι(ν)	ποιῶ ποιῆς ποιῇ ποιῶμεν ποιῆτε ποιῶσι(ν)	ποιῶμι/ποιοίην ποιοῖς/ποιοίης ποιοῖ/ποιοίη ποιοῖμεν ποιοῖτε ποιοῖεν	----- ποιεῖ ποιεῖτω ----- ποιεῖτε ποιούντων / ποιεῖτωσαν	ποιεῖν	ποιῶν (ποιοῦντος) ποιοῦσα (ποιούσης) ποιοῦν (ποιοῦντος)

Παρατατικός	ἐποιοῦν ἐποίεις ἐποίει ἐποιοῦμεν ἐποιεῖτε ἐποιοῦν					
ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ						
Ενεστώτας	ποιοῦμαι ποιῇ (εἶ) ποιεῖται ποιούμεθα ποιεῖσθε ποιούνται	ποιῶμαι ποιῇ ποιῇται ποιῶμεθα ποιῇσθε ποιῶνται	ποιοίμην ποιοῖτο ποιοίμεθα ποιοῖσθε ποιοῖντο	----- ποιοῦ ποιεῖσθω ----- ποιεῖσθε ποιεῖσθων / ποιεῖσθωσαν	ποιεῖσθαι	ποιούμενος ποιουμένη ποιούμενον
Παρατατικός	ἐποιούμην ἐποιοῦ ἐποιεῖτο ἐποιούμεθα ἐποιεῖσθε ἐποιούντο					

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

- Τα συνηρημένα ρήματα σε -έω με μονοσύλλαβο θέμα (πλέω, πνέω, ῥέω, δέομαι) συναιρούνται μόνο όπου μετά τον χαρακτήρα -ε- ακολουθεί άλλο -ε- ή -ει-:

π.χ. το ρήμα πνέω συναιρείται ως εξής: πνεῖς, πνεῖ, πνεῖτε.

Εξαιρούνται:

- το β' ενικό της οριστικής ενεστώτα του ρήματος δέομαι που παραμένει ασυναίρετο: δέει/ δέη.
- το ρήμα δέω – δῶ (= δένω), το οποίο συναιρείται σε όλους τους τύπους: δῶ, δεῖς, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦσι (ν).

- Τα ρήματα σε -έω με μονοσύλλαβο θέμα, όταν είναι σύνθετα, ανεβάζουν τον τόνο μόνο στο β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

π.χ. πλεῖ → ἐκπλεῖ, αλλά πλεῖτε → ἐκπλεῖτε.

πλέω						
Ενεργητική φωνή						
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	πλέω πλεῖς πλεῖ πλέομεν πλεῖτε πλέουσι	πλέω πλέης πλέη πλέωμεν πλέητε πλέωσι	πλέοιμι πλέοις πλέοι πλέοιμεν πλέοιτε πλέοιεν	 πλεῖ πλείτω πλεῖτε πλεόντων	πλεῖν	πλέων πλέουσα πλέον

Παρατατικός	ἔπλεον ἔπλεις ἔπλει ἐπλέομεν ἐπλεῖτε ἔπλεον	
-------------	--	--

δέομαι						
Μέση φωνή						
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	δέομαι δέη (ει) δεῖται δεόμεθα δεῖσθε δέονται	δέωμαι δέη δέηται δεώμεθα δέησθε δέωνται	δεοίμην δέοιο δέοιτο δεοίμεθα δέοισθε δέοιντο	δέου δείσθω δείσθε δείσθων ἢ δείσθωσαν	δεῖσθαι	δεόμενος δεομένη δεόμενον
Παρατατικός	ἐδεόμην ἐδέου ἐδεῖτο ἐδεόμεθα ἐδεῖσθε ἐδέοντο					

Γ' ΤΑΞΗ (ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -όω / -ῶ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ						
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απρφ.	Μετοχή
Ενεστώτας	δηλῶ δηλοῖς δηλοῖ δηλοῦμεν δηλοῦτε δηλοῦσι(ν)	δηλῶ δηλοῖς δηλοῖ δηλῶμεν δηλῶτε δηλῶσι(ν)	δηλοῖμι/δηλοῖην δηλοῖς/δηλοῖης δηλοῖ/δηλοῖη δηλοῖμεν δηλοῖτε δηλοῖεν	----- δήλου δηλούτω ----- δηλοῦτε δηλούντων ἢ δηλούτωσαν	δηλοῦν	δηλῶν (δηλοῦντος) δηλοῦσα (δηλούσης) δηλοῦν (δηλοῦντος)
Π	ἐδήλουν					

	ἐδήλους ἐδήλου ἐδηλοῦμεν ἐδηλοῦτε ἐδήλουν					
ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ						
Ενεστώτας	δηλοῦμαι δηλοῖ δηλοῦται δηλούμεθα δηλοῦσθε δηλοῦνται	δηλῶμαι δηλοῖ δηλῶται δηλώμεθα δηλῶσθε δηλῶνται	δηλοῖμην δηλοῖο δηλοῖτο δηλοίμεθα δηλοῖσθε δηλοῖντο	----- δηλοῦ δηλούσθω ----- δηλοῦσθε δηλούσθων ἢ δηλούσθωσαν	δηλοῦσθαι	δηλούμενος δηλουμένη δηλούμενον
Παρατατικός	ἐδηλοῦμην ἐδηλοῦ ἐδηλοῦτο ἐδηλούμεθα ἐδηλοῦσθε ἐδηλοῦντο					

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

1. Το ρήμα **ρίγῶ** (= με πιάνει ρίγος, κρυώνω) ἔχει χαρακτήρα -ω- (θ: ρίγω-) και μετά τη συναιρέση ἔχει **ω** και **ω** όπου τα ρήματα σε **-οω** ἔχουν **ου** και **οι** ἀντίστοιχα. Το ρήμα λοιπὸν στην οριστική ἐνεστώτα ἔχει ως ἐξῆς: **ρίγῶ, ρίγῳς, ρίγῳ, ρίγῳμεν, ρίγῳτε, ρίγῳσι(ν)**. Το ρήμα δεν σχηματίζει προστακτική, ἐνὼ δόκιμος εἶναι μόνο ο ἐνεστώτας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Τα ρήματα **ζήω- ὦ, διψήω-ῶ, πεινήω-ῶ, χρήομαι-ῶμαι** κλίνονται γενικά ὅπως και τα ρήματα σε -άω, **σχηματίζουν ὁμως συναιρέσεις -η ἢ -η**, όπου τα -άω ἔχουν -α ἢ -α

ζήω-ζῶ						
Ενεργητική φωνή						
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	ζῶ ζῆς ζῆ ζῶμεν ζῆτε ζῶσι(ν)	ζῶ ζῆς ζῆ ζῶμεν ζῆτε ζῶσι(ν)	ζώην ζώης ζώη ζῶμεν ζῶτε ζῶεν	ζῆ ζήτω	ζῆν	ζῶν ζῶσα ζῶν

Παρατατικός	ἔζων ἔζης ἔζη ἐζῶμεν ἐζῆτε ἔζων	
--------------------	--	--

πεινήω-πεινῶ				
Ενεργητική φωνή				
Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
πεινῶ πεινῆς πεινῆ πεινῶμεν πεινῆτε πεινῶσιν	πεινῶμι πεινῶς πεινῶ πεινῶμεν πεινῶτε πεινῶεν	πείνη πεινήτω πεινῆτε πεινόντων	πεινῆν	πεινῶν πεινῶσα πεινῶν
-	-	-	-	
Παρατατικός	ἐπείνων ἐπείνης ἐπείνη ἐπείνῶμεν ἐπείνῆτε ἐπείνων			

διψήω-διψῶ						
Ενεργητική φωνή						
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	διψῶ διψῆς διψῆ διψῶμεν διψῆτε διψῶσιν	διψῶ διψῆς διψῆ διψῶμεν διψῆτε διψῶσιν	διψῶμι διψῶς διψῶ διψῶμεν διψῶτε διψῶεν	διψη διψήτω διψῆτε διψόντων	διψῆν	διψῶν διψῶσα διψῶν

Παρατατικός	ἐδίψων ἐδίψης ἐδίψη ἐδιψῶμεν ἐδιψήτε ἐδίψων	
-------------	--	--

Το ρήμα χρώμαι

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	χρῶμαι χρῆ χρῆται χρώμεθα χρῆσθε χρώνται	χρῶμαι χρῆ χρῆται χρώμεθα χρῆσθε χρώνται	χρώμην χρῶο χρῶτο χρώμεθα χρῶσθε χρώντο	χρῶ χρήσθω χρῆσθε χρήσθων ἢ χρήσθωσαν	χρῆσθαι	χρώμενος χρωμένη χρώμενον
Παρατατικός	ἐχρώμην ἐχρῶ ἐχρῆτο ἐχρώμεθα ἐχρῆσθε ἐχρώντο					

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ρήματα σε άω-ῶ	Ρήματα σε έω-ῶ	Ρήματα σε όω-ῶ
ἀγαπῶ αἰτιῶμαι (= κατηγορώ) ἀκροῶμαι ἀμιλλῶμαι ἀνιῶ (= λυπῶ) ἀπαντῶ ἀπατῶ βοῶ βροντῶ	αἰδοῦμαι (= ντρέπομαι) αἶνῶ αἶρῶ αἰτῶ ἀλγῶ ἀμφισβητῶ ἀνθῶ ἀντλῶ ἀπειλῶ	πωλῶ σκοπῶ στερῶ τελῶ τηρῶ ὑμνῶ ὑπισχνοῦμαι φθοιῶ φιλῶ ἀκυρῶ ἀλλοιῶ ἀλλοτριῶ (= αποξενώνω) ἀρθρῶ (= συνδέω) ἄρῶ (= οργάνω) βεβαῶ γυμνῶ δεξιῶμαι (= χαιρετῶ) δηῶ (= λεηλατῶ)

βρυχῶμαι	ἀργῶ	φροινῶ	δικαιῶ
γελῶ	ἀρκῶ	χωρῶ	ἐλαττῶ
γεννῶ	ἀρνούμαι	ὠθῶ	ἐλευθερῶ
δαπανῶ	ἀσκῶ	ὠνούμαι	ἐναντιοῦμαι
δρῶ	ἀφικνούμαι (= φτάνω)		ἐπανορθῶ
ἐῶ (= αφήνω)	βοηθῶ	<u>Παρασύνθετα:</u>	ζημῶ
ἐρευνῶ	δειπνῶ	ἀδικῶ	καρποῦμαι
ἐρωτῶ	δοκῶ	ἀκολουθῶ	λυτρῶ
ἡτιῶμαι	δῶ (= δένω)	ἀμελῶ	μειῶ
θεῶμαι (= παρατηρῶ)	ἐλεῶ	ἀσεβῶ	μισθῶ
θηρῶ (= κυνηγῶ)	ἐνοχλῶ	δημιουργῶ	ὀρθῶ
ἰῶμαι (= θεραπεύω)	ζητῶ	δυστυχῶ	πληρῶ (= γεμίζω)
κτῶμαι (= αποκτῶ)	ζωγρῶ (= αιχμαλωτίζω)	ἐνθυμοῦμαι	σκηνῶ (= κατασκηνώνω)
κυβερνῶ	ἡγούμαι	ἐπιμελοῦμαι	ταπεινῶ
μειδιῶ	θεωρῶ	εὐεργετῶ	χειροῦμαι (= υποτάσσω)
μελετῶ	καλῶ	λεηλατῶ	
μεριμνῶ	κινῶ	λοιδορῶ	
μηχανῶμαι	κρατῶ	συμμαχῶ	
μυκῶμαι (= μουγκρίζω)	λαλῶ	σωφροινῶ	
νικῶ	λυπῶ	τιμωρῶ	
ὀρῶ	μετρῶ	ὕπηρετῶ	
ὀρμῶ	μιμοῦμαι	φιλοσοφῶ κ.α.	
πειρῶμαι (= δοκιμάζω)	μισῶ		
περῶ	μοχθῶ		
πηδῶ	νοῶ		
προσδοκῶ	ωσῶ		
σιγῶ	οἰκῶ		
σιωπῶ	ὀκινῶ		
σκιρτῶ	ὀμιλῶ		
τελευτῶ	πατῶ		
τολμῶ	ποθῶ		
φοιτῶ	πολεμῶ		
ψηλαφῶ	ποιῶ		

Ασκήσεις

1. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω τύπων στις δύο φωνές του ενεστώτα:

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική
Ε.φ.	ἔῶσι(ν)			
Μ.φ.	ἔῶνται			
Ε.φ.		καθορᾶτε		
Μ.φ.				
Ε.φ.			κίνοις	
Μ.φ.				
Ε.φ.	παραινέετε			
Μ.φ.				
Ε.φ.		βεβαιῶμεν		
Μ.φ.				
Ε.φ.				
Μ.φ.	καταδουλοῖ			

2. Να μεταφέρετε τους τύπους των συνηρημένων ρημάτων που σας δίδονται στους αντίστοιχους του ενεστώτα και του παρατατικού

	Ενεστώτας	Παρατατικός
1. ἐρωτήσῃ		
2. τελευτήσῃεν		
3. ἡττήσῃε		
4. ἐπείνησας		
5. ἀξιώσουσι		
6. ἐζητηκὼς ἴσθι		
7. κτησώμεθα		
8. νίκησον		
9. διψήσεις		
10. ἡτυχήμεν		
11. ἀποπειράσονται		
12. ἐπιχειρήσω		
13. ἀνταιτήσοις		

14. ἀπωθησάτω		
15. παρεκαλεσάμην		
16. διορθώσητε		
17. κατώρθωται		
18. ἐπιζημιώσουσι		
19. ἀναπληρώσεσθε		
20. ἀντιδράσης		

3. Προσθέστε τους τύπους που λείπουν:

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
λυποῦσι					
		δοκοῖ			
ποιοῦνται					
τελεῖ (Μ.Φ)					
ἡγεῖται					
	ἐστιᾶ				
			ὄρα		
ἐᾶς					
			νικῶ		
ὀρᾶται					
τιμῶνται					
ἐρωτᾷς					
ἐρωτῶσι					
ἐρωτῶνται					
ἐρωτᾶται					

4. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τους ζητούμενους τύπους.

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Παρατατικός
πνέω (γ' ενικό)					
ἐκπλέω (β' ενικό)					
συρρέω (β' πληθυντικό)					
δέομαι (β' ενικό)					

διαπνέω (α' πληθυντικό)					
ῥέω (γ' πληθυντικό)					
ζήω (γ' ενικό)					
διψήω (β' ενικό)					
χρῆ					
χρῶμαι (γ' ενικό)					
δέω -ῶ (= δένω) (γ' πληθυντικό)					
δεῖ					

5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους ρηματικούς τύπους που λείπουν:

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απρφ	Μετοχή
		ἡττῶσθε			
	οἰκῶνται				
ποθοῦσιν					
			πειράσθων		
		βεβαιοίη			
	μισθῶσι				
καρποῦνται					
			κάλει		
		ὑπισχνοῖτο			
	βοᾷτε				
θορυβεῖτε					
			δηοῦσθω		
		μελετῶεν			
	ἔρωτᾷσθε				
σκηνοῖς					
			διψήτω		
		χρῶ			
	ζῆ				
πνεῖς					
			πλείτω		

		δέοιο			
	δῆ				
ἡγοῦνται					
			ὔμνει		
		ἀκολουθοῖτε			
	ὀρῶσι				
κτᾶ					
			βρυχῶ		
		τελευτῶη			
	ἐνθυμῆ				
προσδοκᾶς					
			δόκει		
		ἐλευθεροῖτε			
	μειῶμεν				
ἀκροᾶ					